

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelman 2013 - 2016 raportointi 2013/J-VN

VD/302/11.00.00.01/2014

J-VN

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelma vuosille 2013 -2016 hyväksyttiin lautakunnissa keväällä 2013. Sen tavoitteena on edistää kaupungin arvojen mukaista kestävää kehitystä ja toteuttaa ympäristöpolitiikan linjauksia. Ohjelma pyrkii osaltaan vastaamaan vakaviin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Lisäksi tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla pyritään täyttämään sovitut tavoitteet sekä kansainvälisten ja kansallisten sitoumusten velvoitteet.

Toimialan ohjelman hyväksymisen jälkeen hyväksyttiin lokakuussa 2013 kaupungin ympäristöohjelma. Kaupungin ympäristöohjelmaan koottiin kaupunkitasoiset tavoitteet toimialojen ohjelmista. Kaupungin ympäristöohjelmaan lisättiin käsittelyn aikana muutamia toimialaa koskevia tavoitteita, jotka on lisätty liitteenä olevaan ympäristöohjelman seurantataulukkoon.

Päämäärät, joille maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelmassa on asetettu tavoitteet vuoteen 2016

- Ekotehokas kaupunkirakenne
- Kestävä rakentamisen ja rakennusten käyttö
- Ilmastomuutokseen sopeutuminen
- Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen
- Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen
- Ympäristöjohtaminen osaksi toimintakulttuuria
- Ympäristötietoisuuden vahvistaminen

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastomuutoksen hillinnässä ja ilmastomuutokseen sopeutumisessa.

Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Vuoden 2013 aikana ohjelman tavoitteiden mukainen asemanseutujen rakentaminen on nostanut rakennustehokkuutta hieman Koivukylässä, Hiekkaharjussa sekä Rekolassa. Uusilla alueilla on hieman kasvua Leinelässä ja Aviapoliksessa. Kaavojen valmistelussa ei vielä otettu käyttöön ilmastovaikutusten laskentaohjelmia. Pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa laadittiin vuonna 2013 ja se on valmistumassa vuonna 2014. Runkolukittavien pyöräpaikkoja saatiin lisää.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuvat energiatehokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Kaupungin omien rakennusten energiatehokkuus on parantunut. Oman toimitilarakentamisen energiatehokkuuden tehostamiseksi on tilakeskuksessa aloitettu hankekohtaisten tavoitteiden laatiminen. Energiatehokkuusehtoa käytetään kaikissa tontinluovutuksissa. Ehtoja on myös tarkistettu.

Ilmastomuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulvariskien määrittely ja tiedon välittäminen kiinteistö- ja rakennusalan ammattilaisille on keskeinen osa toimintaa ja se on edennyt hyvin. Asukkaille on laadittu tiedote tulviin varautumisesta. Rakennusluvan yhteydessä annettava ohjeistus hulevesien johtamisesta sekä hakemukseen liitettävä selvityslomake on laadittu ja otetaan käyttöön syksyllä 2014.

Riittävien virkistysalueiden varmistaminen ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Kaupungin rakennusten pihojen suunnittelussa ja toteutuksessa on onnistuttu hyödyntämään luontaiset kasvupaikkatekijät ja alkuperäinen kasvillisuus. Koko kaupungin kattava viherrakenneselvitys on valmisteilla. Pikkujärven ja Kakolanmäen luonnonsuojelualueelle on laadittu käyttö- ja hoitosuunnitelma vuonna 2013. Pintavesien laadun säännöllinen seuranta on aloitettu. Vuonna 2013 tutkittiin Rekolanojaa.

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Toimintatapojen muutoksilla pyritään vähentämään energiakulutusta ja jätteiden määrää. Edistymistä on tapahtunut energiakulutuksen vähentymisessä kiinnittämällä huomiota valaistuksen ja laitteiden käyttöön. Energiankulutuksen vähenemistä käyttäjien toimesta ei voida kuitenkaan toimialatasolla erotella energiatehokkuustoimenpiteiden vaikutuksesta kulutukseen. Pihakatu- ja puistoraittikohteissa on siirrytty led-valaistukseen. Ympäristökriteereiden käyttö toimialan hankinnoissa on lisääntynyt. Tilakeskuksessa joitakin hankkeita arvioidaan kestävän rakentamisen ISO-standardin mukaisista näkökulmista.

Ympäristöjohtamisen kehittämisen tavoitteena on ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ja ympäristöjohtamisen nivominen osaksi johtamisjärjestelmää. Esimiesten ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ei vielä 2013 edennyt. Toimialan uusien työntekijöiden perehdytystilaisuuksissa esitellään ympäristöasiat ja ne on lisätty koko kaupungin perehdytysmateriaaliin.

Ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Kaupungin ympäristöviestintä suunnitelma valmistui vuonna 2013 ja se toteutui melko hyvin. Lähes jokaisessa Asukaslehden numerossa ja henkilökunnan Vautsi-lehdessä oli ympäristöön liittyviä artikkeleita.

HSY:ssä toimiva Ilmastoinfo ja pääkaupunkiseudun yhteinen kuluttajien energianeuvontahanke ASIAA! ohjaavat kuluttajia muuttamaan käyttötottumuksiaan kampanjoin ja antamalla neuvontaa. Ilmastoinfon pienille ja keskisuurille yrityksille suunnattu kevennetty ympäristöjärjestelmä Ekokompassi alkaa pikkuhiljaa levitä yrityksiin. Vantaalaisia yrityksiä on mukana vajaa kymmenen. Näiden kaupungin osittain rahoittamien organisaatioiden toiminta alkaa vakiintua ja niillä on selkeä palvelurakenne. Myös rakennusvalvonta tarjoaa rakentajille energianeuvontaa. Rakennusten energiatehokkuusluokkia seurataan rakennusluvista ja ne ovat parantuneet merkittävästi kriteereiden muutokseen asti.

Työntekijöille kohdennetun ekotukitoiminnan vakiinnuttaminen jatkuu. Vuonna 2013 järjestettiin peruskoulutusten lisäksi jatkokoulutusta. Ympäristökeskuksesta tarjottiin ekotukikäyntejä työpaikkojen ekotukihenkilöiden toiminnan tueksi.

Ympäristöohjelman seurannan yhteydessä todettiin tarvetta muuttaa joitakin mittareita ja toimenpiteitä. Ne on merkitty vahvennetulla liitteenä olevaan seurantataulukkoon. Suurin osa on ekotehokkaan kaupunkirakenteen mittareita.

Raportointi käsitellään myös kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa.

Ympäristölautakunta 16.4.2014 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä raportointi 2013 tiedoksi ja
- b) hyväksyä liitteeseen lisätyt muutokset ohjelman mittareihin ja toimenpiteisiin

Päätös:

Päätettiin

- a) merkitä raportointi 2013 tiedoksi ja
- b) hyväksyä liitteeseen lisätyt muutokset ohjelman mittareihin ja toimenpiteisiin

Liitteet:

1. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelman 2013 - 2016 seuranta 2013

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 10.1

Lisätiedot:

Leena Maidell-Münster, 0400 427705, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi